

ONZ: "PRAWA CZŁOWIEKA MAJĄ KLUCZOWE ZNACZENIE W KSZTAŁTOWANIU REAKCJI NA PANDEMIĘ"

„Coraz więcej dowodów wskazuje, że gromadzenie, wykorzystywanie, udostępnianie i dalsze przetwarzanie danych może pomóc ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa i przyspieszyć powrót do zdrowia, zwłaszcza poprzez cyfrowe śledzenie kontaktów” – wskazują agendy ONZ we wspólnym oświadczeniu.

Wspólne oświadczenie agend Organizacji Narodów Zjednoczonych w tym UNICEF, WHO, ITU czy UNDP, w sprawie ochrony danych i prywatności w związku z COVID-19, zostało opublikowane 19 listopada br. W dokumencie tym, ONZ wskazuje, że dane mogą wspomagać walkę z pandemią, jednocześnie jednak podkreśla, że muszą być one przetwarzane z zachowaniem zasad praw człowieka.

Jak czytamy w oświadczeniu, agendy Organizacji Narodów Zjednoczonych wskazują, że dane pochodzące m.in. z telefonów komórkowych, poczty elektronicznej, usług bankowych, mediów społecznościowych czy usług pocztowych mogą pomóc w monitorowaniu rozprzestrzeniania się wirusa, a także, co podkreślono, wspierać aktywności ONZ. Zakres wskazanych danych może przerażać – jednak ONZ w żaden sposób nie wskazuje w dokumencie w jaki sposób chciałaby te dane wykorzystać oraz w jakich ramach.

Co podkreślono wyraźnie w dokumencie, gromadzenie i przetwarzanie danych na taką skalę „może obejmować gromadzenie ogromnych ilości wrażliwych danych osobowych i innych niż dane osobowe”, co jak wskazano dalej „może prowadzić do naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka”. Dodatkowo, we wspólnym stanowisku, przywołano słowa, które zawarte zostały w raporcie opublikowanym przez ONZ w kwietniu 2020 roku na temat praw człowieka w czasie pandemii, w których to stanowią one priorytetową wartość. „Prawa człowieka mają kluczowe znaczenie w kształtowaniu reakcji na pandemię, zarówno w przypadku zagrożenia zdrowia publicznego, jak i szerszego wpływu na życie i źródła utrzymania ludzi. Prawa człowieka stawiają ludzi w centrum uwagi. Odpowiedzi, które są ukształtowane i szanują prawa człowieka, skutkują lepszymi wynikami w walce z pandemią, zapewnieniu wszystkim opieki zdrowotnej i ochronie godności ludzkiej” - wskazano w kwietniowym raporcie.

ONZ wskazuje, aby przy przetwarzaniu danych kierować się działaniami, które powinny spełniać minimalne wymagania:

- Być zgodne z prawem, ograniczone w zakresie i czasie oraz konieczne i proporcjonalne do określonych i uzasadnionych celów w odpowiedzi na pandemię COVID-19;
- Zapewnić odpowiednią poufność, bezpieczeństwo, czasowe przechowywanie i właściwe niszczenie lub usuwanie danych zgodnie z wyżej wymienionymi celami;

- Zapewnić, że każda wymiana danych jest zgodna z obowiązującym prawem międzynarodowym, zasadami ochrony danych i prywatności oraz jest oceniana na podstawie należytej staranności i ocen ryzyka;
- Muszą podlegać wszelkim mającym zastosowanie mechanizmom i procedurom zapewniającym, że środki podjęte w związku z wykorzystaniem danych są uzasadnione i zgodne z wyżej wymienionymi zasadami i celami, oraz zaprzestać ich stosowania, gdy nie będzie już potrzeby używania takich środków;
- Muszą być transparentne, aby budować zaufanie do wdrażania obecnych i przyszłych działań.

Agendy w swoim oświadczeniu podkreślają również, że wszelkie operacje na danych – gromadzenie, wykorzystywanie oraz przetwarzanie danych przez systemy Organizacji Narodów Zjednoczonych – muszą być umocowane w prawach człowieka i wdrażane z należyтым uwzględnieniem obowiązującego prawa międzynarodowego, ochrony danych i prywatności w tym ochrony danych osobowych.